

Merkel is helemaal nog niet uitgeregeerd

De grote coalitie op de helft

Achtergrond - 30 augustus 2007

(30 augustus 2007) De grote coalitie in Duitsland is nu halverwege de rit. Ondanks veel kritiek heeft de regering van Merkel haar eigen lijn getrokken. Vorige week presenteerde het kabinet de plannen voor de komende twee jaar. De *NRC* kopte dat Merkel al is uitgeregeerd. Volgens Ton Nijhuis is niets minder waar.

Maar grote gebaren passen niet bij deze coalitie. Deze indruk wekte de *NRC* afgelopen week tenminste, toen naar aanleiding van Meseberg werd gekopt: [‘Merkel lijkt halverwege wel uitgeregeerd’](#). Grote ambities leiden vrijwel automatisch tot meningsverschillen tussen de coalitiepartners, met alle negatieve beeldvorming van dien, is de indruk die de krant wekt. Uit het slotcommuniqué van de tweedaagse kabinetszitting maakt de *NRC* op dat grote projecten niet meer worden aangepakt.

Maar de lezers van de Duitse kranten krijgen een heel ander - en adequater - beeld gepresenteerd. *Der Spiegel*, doorgaans zeer kritisch, kopt: [‘Coalitie maakt ambitieuze beloftes’](#). En Peter Müller van *Die Welt* verzucht na het lezen van de vijftig projecten waartoe het kabinet besloten heeft: [‘Minder was misschien meer geweest’](#).

Meest milieubewuste bondskanselier

Met een dertig-punten-programma voor het milieu, waarin de regering onder meer streeft naar een vermindering van de uitstoot van CO2 met 40 procent in 2020 ten opzichte van 1990, toont Merkel zich de [meest milieubewuste bondskanselier](#) die Duitsland ooit heeft gehad. De regering investeert verder in nieuwe centrales die zowel elektriciteit als warmte opwekken en in de isolatie van woningen. Ook wordt de belasting voor auto's gekoppeld aan de mate waarin ze vervuilen. Tijdens het Duitse voorzitterschap van de EU en de G8 had Merkel het milieu ook al hoog op de agenda geplaatst.

Om het dreigende tekort aan vakmensen tegen te gaan, krijgt het onderwijs een financiële injectie en wordt het eenvoudiger werknemers uit andere landen te halen. Buitenlandse studenten kunnen in de toekomst gemakkelijker na hun studie in Duitsland blijven.

Verder hebben gezinsbeleid en de bestrijding van kinderarmoede hoge prioriteit. En het wetenschappelijke onderzoek krijgt een belangrijke impuls. In 2010 zal 3 procent van het BNP aan onderzoek en ontwikkeling worden besteed, tegenover 2,51 procent nu. Vergeleken met de luttele 1,8 procent die Nederland aan onderzoek en ontwikkeling uitgeeft (tendens daarbij eerder dalend), is het duidelijk dat men in Berlijn serieuzer werk maakt van de kenniseconomie dan in Den Haag.

Concurrentie

De suggestie van de *NRC* dat de grote coalitie na twee jaar wel is uitgeregeerd en nu slechts zou volstaan met het uitzitten van de rit en zich voorbereiden op de komende verkiezingen, is al met al dus nergens op gebaseerd.

Wat echter wel opvalt, is dat de meeste voorgestelde maatregelen veel geld kosten. Het gaat met andere woorden om projecten die gefinancierd zullen worden met extra inkomsten als gevolg van de bloeiende economie. Het is de vraag wat er met de plannen gebeurt als de economie opeens inzakt. Bovendien kunnen we ons afvragen of de staat zich, bij de eerste mogelijkheid die zich voordoet, weer zo expansief moet tonen. Dreigt niet opnieuw de neiging tot paternalisme? Een interventiestaat is eenvoudiger op te bouwen dan te saneren.

Maar is dat niet wat de Duitse bevolking verlangt van de regering? Uit enquêtes blijkt namelijk dat een ruime meerderheid van de bevolking eigenlijk 'links' georiënteerd is wanneer het gaat om het behoud van sociale voorzieningen. Dat is in Nederland trouwens niet anders. Vanuit dat perspectief is het geen wonder dat CDU/CSU en SPD in een heftige concurrentiestrijd zijn verwickeld over de vraag wie het meest 'sociaaldemocratische' profiel heeft. In die zin neemt 'Meseberg' toch al een voorschot op de verkiezingen.

Ton Nijhuis is wetenschappelijk directeur van het Duitsland Instituut Amsterdam.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/1246/merkel-is-helemaal-nogniet-uitgeregeerd>